

ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Гордієнко Ю.О.

*Ромоданівська загальноосвітня школа I-III ступенів
Миргородського району Полтавської області*

Для будь-якої держави головним пріоритетом, що визначає її майбутнє, є збереження і зміцнення здоров'я дітей і учнівства. Наразі спостерігається зниження фізичного та розумового розвитку молодого покоління, рівня народжуваності та тривалості життя, зростання дитячої смертності. З кожним роком кількість дітей з порушеннями соматичного та психічного характеру, які йдуть до школи, стає все більшою [5, с. 9]. Спостерігається низька культура раціонального харчування, про що свідчать показники надлишкової ваги у дітей.

Виходячи з вищесказаного, можна виокремити пріоритет формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя серед учнівства, вчителів, батьків.

Навчальні заклади на сьогодні «озброєні» потужними педагогічними та виховними технологіями, які забезпечують максимально-комфортні умови навчально-виховного процесу. Але поряд мають впроваджуватися здоров'язберігаючі технології, які забезпечують:

– сприятливі умови навчання у школі (відсутність стресових ситуацій, адекватність вимог, методик навчання та ін.);

– оптимальність організації навчально-виховного процесу (згідно вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм);

– повноцінний та раціонально організований руховий режим [4, с. 34].

О. Ващенко визначає оздоровчі технології як такі, що спрямовані на вирішення завдань щодо зміцнення фізичного здоров'я учнів: фізична підготовка, фізіотерапія, ароматерапія, загартування, гімнастика, музична терапія.

Оскільки метою сучасної школи є підготовка дитини до життя, то кожен учень має отримати необхідні знання. Здійснення даної мети можливе за умови формування ЗСЖ та використання оздоровчих технологій.

Як учитель біології та основ здоров'я, намагаюся впроваджувати фізичну складову здоров'я через фізкультхвилинки на уроках, рухливі

ігри (урок у природі), фізкультпаузи (оздоровча рухова діяльність). Організуючи навчальний процес, здійснюю контроль за правильною поставою під час роботи за партою. Разом із здобувачами освіти створюємо пам'ятки щодо профілактики сколіозу, виконуємо різні види гімнастики для очей. Проводячи моніторингові дослідження, діти отримують знання про особистий рівень здоров'я та можуть самостійно чи з допомогою дорослих скласти режим харчування, праці та відпочинку.

Реалізація соціальної складової формування ЗСЖ відбувається шляхом створення умов для самовираження учнів, заохочування ініціативи учня, виховання гуманного ставлення до людей з певними вадами [3, с. 48].

Психологічна складова формування ЗСЖ проходить крізь проблемне питання, яке реалізується в моїй педагогічній діяльності. Отже, створення сприятливого психологічного клімату на уроці, позитивне мислення, керування емоціями та почуттями, здатність до аналізу наслідків дії шкідливих звичок і музикотерапія – важливі елементи в роботі з дітьми.

Музикотерапія – це психотерапевтичний метод, що використовує музику в якості засобу корекції. Музикотерапія як один з ефективних методів сприяє диверсифікації емоційно-інтелектуальної сфери особистості, підвищенню працездатності мозку, розвитку культури мислення. В. Бехтерев довів, якщо встановити механізми впливу музики на організм, то можна викликати або послабити збудження [2, с. 21]. Музикотерапія – це універсальна виховна система, здатна оптимізувати процес особистісного розвитку людини в складних умовах сучасного суспільного життя [2, с. 26].

Л. Виготський позначав «искусство как прием», визнаючи роль мистецтва як засобу для формування особистості»[1, с. 50-51]. Сьогодні музика використовується під час навчальних занять, як метод всебічної стимуляції розвитку. Враховуючи природні потреби дитини, вона приймає форму активної терапії в руслі оздоровчої технології – артерапії. Через музикотерапію реалізуються наступні аспекти: допомога в загальному розвитку, творчий та емоційний розвиток, зняття емоційної напруги, підвищення віри у власні сили та самооцінки, розблокування почуттів, розкриття емоцій чи напруги, розрядка, розслаблення, стан відпочинку або активності, позбавлення стресів, агресії.

На думку Жака Далькроза (швейцарського композитора) рух у такт з музикою активізує працю нервової системи дитини, інтенсифікує діяльність головного мозку, гармонізує психічну діяльність, стимулює психічний та фізичний розвиток.

Минулого року наша школа стала учасником міжнародного проекту (HEALTHY Schools: заради здорових та радісних школярів). Ця програма, що реалізується Центром (Розвиток КСВ) та «Mondelez INTERNASIONALE FOUNDATION» з метою популяризації здорового способу життя серед учнів. Будучи координатором даного проекту, я мала змогу залучити знання, уміння та навички формування ЗСЖ серед учнівства, разом з колегами, задля формування гармонійної, здорової особистості здобувача освіти.

Зрозуміло, що вирішення проблеми збереження здоров'я дітей потребує уваги усіх зацікавлених у цьому: батьків, вчителів, лікарів, представників громадськості. Однак особливе місце та відповідальність в оздоровчій діяльності все таки відводиться освітній системі. Наразі мова йде не просто про стан здоров'я школярів, а про майбутнє України.

Список використаних джерел:

1. Выготский Л. С. Психология искусства / Л. С. Выготский ; под ред. М. Г. Ярошевского. М.: Педагогика, 1987. 341 с.
2. Гриньова В. Музикотерапія як складова зберезувальної технології виховання студентської молоді. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/5613/1/Grynova.pdf>
3. Педагогічна майстерність: підручник / [І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.] ; за ред. І. А. Зязюна. – 2-ге вид. – К.: Вища школа, 2004. – 422 с.
4. Побережна Г. І. Музикотерапія як інноваційна технологія особистісного розвитку. *Вища освіта України: теорет. та наук.-метод. часопис*. 2010. № 3. С. 87–97.
5. Сучасні технології збереження здоров'я учнів: кращий досвід А. Г. Обухівська, І. І. Цушко. К.: Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2015. 221 с.